

علوم و فنون درس ۲ پایه دهم فصل یک ۱۱۸ سوال

۱ مفهوم کدام گزینه، طنز ندارد؟

- ۱ بی‌همگان به سر شود، بی‌تو به سر نمی‌شود / این شب امتحان من، چرا سحر نمی‌شود؟!
- ۲ شتر در خواب بیند پنبه‌دانه / کچل را حسرت مو هست و شانه
- ۳ آواز نخوان این همه، سرسام گرفتم / از دست تو هی قرص دیازپام گرفتم
- ۴ چنان به پای تو در مردن آرزومندم / که زندگانی خویشم چنان هوس نکند

-یازدهم-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

۲ کدامیک از ابیات زیر، آهنگی کوبنده و حماسی دارد؟

- ۱ نماز شام نزدیک است و امشب / مه و خورشید را بینم مقابل
- ۲ هر دم از این باغ ببری می‌رسد / تازه‌تر از تازه‌تری می‌رسد
- ۳ هر چه بر نفس خویش نپسندی / نیز بر نفس دیگری مپسند
- ۴ ز تیغ دلیران هوا شد بنفش / برفتند با کایوانی درفش

-دهم-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

۳ کدام گزینه نمونه‌ای کامل برای ناهماهنگی وزن و محتوا است؟

- ۱ زمین آمد از سُم اسپان به جوش / به ابر اندر آمد فغان و خروش
- ۲ دل درهم و خاطر به غم و سینه به تاب است / شهری به خروش است و جهانی به عذاب است
- ۳ روی مپوشان که بهشتی بود / هر که ببیند چو تو حور ای صنم
- ۴ زین درد خون گریست سپهر و ستاره هم / خون گشت قلب لعل و دل سنگ خاره هم

سوالات گردآوری شده-سری (۴) آزمونهای نشان برتر-آزمونهای ۱۴۰۱_۱۴۰۲

۴ نوع ادبی و محتوای به‌کار رفته در کدام گزینه نادریست ذکر شده است؟

- ۱ افتادگی آموز اگر طالب فیضی / هرگز نخورد آب زمینی که بلند است (حماسی)
- ۲ چو شمع پیش روی تو میرم ز سوز دل / هر صبحدم که مهر درفشان من شوی (غنایی و عاشقانه)
- ۳ فرود آمد از دژ به کردار شیر / کمر بر میان بادپایی به زیر (حماسی)
- ۴ به رنج اندر است ای خردمند گنج / نیابد کسی گنج نابرده رنج (تعلیمی)

سوالات گردآوری شده-سری (۴) آزمونهای نشان برتر-آزمونهای ۱۴۰۱_۱۴۰۲

لحن شعر در کدام گزینه روایی و داستانی است؟

- ۱ کریم‌ا به رزق تو پرورده‌ایم / به انعام و لطف تو خو کرده‌ایم
- ۲ شب عاشقان بیدل چه شبی دراز باشد / تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
- ۳ ز خاک آفریدت خداوند پاک / پس ای بنده افتادگی کن چو خاک
- ۴ یکی شاهدهی در سمرقند داشت / که گفتی به‌جای سمرقند داشت

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۱_۱۴۰۲

در همهٔ گزینه‌ها به‌جز، شاعر از تکرار منظم موسیقی و هم‌سویی وزن و عاطفه بهره برده است.

- ۱ گفت که تو شمع شدی قبلهٔ این جمع شدی / جمع نیم شمع نیم دود پراکنده شدم
- ۲ خوش می‌روی در کوی ما خوش می‌خرامی سوی ما / خوش می‌جهی در جوی ما ای جویای ما
- ۳ از در درآمدی و من از خود به در شدم / گویی از این جهان به جهان دگر شدم
- ۴ رستم از این نفس و هوا زنده بلا مرده بلا / زنده و مرده وطنم نیست به‌جز فضل خدا

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۱_۱۴۰۲

همهٔ گزینه‌ها به استثنای گزینهٔ دربارهٔ تأثیر وزن در شعر فارسی درست است.

- ۱ پس از عاطفه، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل در شعر است.
- ۲ وزن از ارکان شعر است و بدون وزن، کم‌تر می‌توان عواطف را برانگیخت.
- ۳ شاعر برای انتقال بهتر احساس و عاطفهٔ خود از وزن کمک می‌گیرد.
- ۴ وزن ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود و بیرون از حواس ماست.

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۱_۱۴۰۲

کدام گزینه دربارهٔ متن زیر نادریست است؟

«روزی شخصی پیش بهلول بی‌ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به‌جای نیوردی؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته‌اند. گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته‌اند، اما لگد کم خورده است.»

(لطایف‌الطوائف)

- ۱ لحن متن روایی و طنزآمیز است.
- ۲ از تلمیح و تمثیل بهره برده است و در مذمت بی‌ادبی است.
- ۳ زبان نوشته ساده و قابل فهم است و جملات کوتاه است.
- ۴ کاربرد تاریخی افعال مثل «سرشته‌اند» و «لگد کم خورده است».

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۱_۱۴۰۲

لحن شعر در همهٔ گزینه‌ها به‌جز تعلیمی است.

- ۱ سواران لشکر برانگیختند / همه دشت پیشش درم ریختند
- ۲ حریص و جهان‌سوز و سرکش مباش / ز خاک آفریدندت، آتش مباش
- ۳ زن بر سر ناتوان دست زور / که روزی درافتی به پایش چو مور
- ۴ اگر هوشمندی به معنی گرای / که معنی بماند ز صورت به جای

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۱_۱۴۰۲

لحن و فضای حاکم بر شعر در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱ پیاده ندیدی که جنگ آورد؟ / سر سرکشان زیر سنگ آورد؟
- ۲ مرا مادرم نام مرگ تو کرد / زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
- ۳ نیارست کردن کس ایدر گذر / ز دیوان و پیلان و شیران نر
- ۴ نباشد همی نیک و بد پایدار / همان به که نیکی بود پایدار

سوالات گردآوری شده-سری (۴) آزمونهای نشان برتر-آزمونهای ۱۴۰۱_۱۴۰۲

کدام گزینه تماماً نادرست است؟

- الف) تناسب و همسویی وزن و عاطفه، بر قدرت اثرگذاری سروده می‌افزاید.
- ب) توجه به فضای عاطفی متن، سبب کشف وزن می‌شود.
- ج) در اشعار حماسی، وزن و آهنگ با محتوا هماهنگی کامل دارند.
- د) اساسی‌ترین عامل پیدایی هر اثر، عاطفه است.
- ه) وزن و آهنگ به انتقال بهتر اندیشه و عاطفه کمک می‌کند.

- ۱ الف - ب - ج ۲ ب - ج - د ۳ ه - الف - ج ۴ ب - ه - د

دهم-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

کدام گزینه با توجه به محبت سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، تماماً درست است؟

- الف) وزن امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.
- ب) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه و پس از آن، وزن است.
- ج) وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه، بار فضای غنایی شعر را غنی‌تر می‌سازد.
- د) وزن در شعر جنبه‌ی تزیینی دارد و جزو طبیعت شعر نیست.
- ه) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.

- ۱ الف - ج - د ۲ د - ه - ب ۳ د - ب - ج ۴ الف - ب - ه

دهم-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

وزن و حس و حال عاطفی در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ که آمد سپاهی چو کوه گران / همه رزمجویان کندآوران (کوبنده و کوتاه)
- ۲ زان خشم دروغینش، زان شیوه‌ی شیرینش / عالم شکرستان شد، تا باد چنین بادا (تند و شادی آور)
- ۳ محمل بدار ای ساربان، تندی مکن با کاروان / کز عشق آن سرو روان، گویی روانم می‌رود (ملایم و با کشش)
- ۴ دیده‌ی سیر است مرا، جان دلیر است مرا / زهره‌ی شیر است مرا، زهره‌ی تابنده شدم (رسمی و خشک)

دهم-سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

موسیقی بیت‌های زیر چه «حس و فضای» در مخاطب ایجاد می‌کند؟

- «رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن / ترک من خراب شبگرد مبتلا کن
 ماییم و موج سودا، شب تا به روز تنها / خواهی بیا بیخشا خواهی برو جفا کن
 از من گریز تا تو هم در بلا نیفتی / بگزین ره سلامت، ترک ره بلا کن
 ماییم و آب دیده، در کنج غم خزیده / بر آب دیده‌ی ما صد جای آسیا کن»

- ۱ غم و اندوه ۲ شادی و نشاط ۳ حیرت و شگفتی ۴ همت و تصمیم

سوالات گردآوری شده-سری (۲) سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

کدام گزاره‌ی درباره‌ی بیت زیر درست است؟
«گلایه‌ای نکنی بغض خویش را بخوری / که هق‌هق تو مبادا به گوششان برسد»

- ۱ فاقد آرایه‌ی تکرار است.
۲ آهنگ و مضمون هم‌سو نیستند.
۳ تکرار صامت «ر» نقش بارزی در فضای کلی شعر دارد.
۴ آرایه‌های ادبی به لحن غم‌انگیز بیت افزوده است.

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

همه‌ی گزینه‌ها کاملاً صحیح می‌باشد؛ به‌جز:

- ۱ تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دلنشین‌تر و درک محتوا را آسان‌تر می‌سازد.
۲ وزن امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.
۳ وزن و آهنگ، به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند.
۴ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف وزن می‌شود.

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در همه‌ی ابیات لحن حماسی برای بیان شدت جنگ استفاده شده است؛ به‌جز

- ۱ برآمد یکی باد و ابری سیاه / همی تیر بارید ازو بر سپاه
۲ مبارز خروشان کنیم از دور روی / ز خون دشت گردد پر از رنگ و بوی
۳ اندر مصاف لشکر و در بزم کس ندید / مانند او مبارز و چالاک میزبان
۴ مبارز بسی کشته شد بر دو روی / همه نامداران پرخاشجوی

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

کدام ابیات دربردارنده‌ی مفهوم کلی بیت زیر است؟

«چون در رهت یقین و گمانی همی رود / ای برتر از یقین و گمان، از که جویمت»
الف) به خودش کس شناخت نتوانست / ذات او هم بدو توان دانست
ب) سست جولان ز عزّ ذاتش وهم / تنگ میدان ز کُنه وصفش فهم
ج) هم عقل ز کُنه تو نشان می‌جوید / هم فهم تو را گرد جهان می‌جوید
د) چه جای وهم و فهم است کاندرا حوالی تو / نه روح لایق افتد نه عقل در خور آید
ه) در معرفتت تنها حیران نه منم کاین‌جا / هم عقل کل استاده اندر صف حیران‌ها

- ۱ الف - د ۲ ب - ج ۳ د - ب ۴ الف - هـ

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

به مفهوم «تحمل سختی‌های راه عشق، پایداری در عشق، حسن خلق، بی‌عنایتی معشوق» به‌ترتیب، در کدام ابیات اشاره شده است؟

الف) چون شوم خاک رهش دامن بیفشاند ز من / و بر بگویم دل بگردان رو بگرداند ز من
ب) یک پشت زمین دشمن گر روی به من آرد / از روی تو بیزارم گر روی بگردانم
ج) نه من آنم که برگیرم سر از خاک درت هرگز / مگر وقتی که زیر خاک، خستم زیر سر باشد
د) بگفتا رو به رفتار خوش و نیکو مرو از ره / که بر لوح نیت بستند نقش نیک‌فرجامی

- ۱ الف - ج - ب - د ۲ ب - الف - ج - د ۳ الف - ب - د - ج ۴ ب - ج - د - الف

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

همه‌ی ابیات به‌جز با بیت زیر قرابت دارد.

«شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبک‌باران ساحل‌ها»

- ۱ در ساغر هشیاران این نشئه نمی‌گنجد / حیرت‌زدگان دانند آن عارض زیبا را
- ۲ کجا ز حال پریشان ما خبر دارد / کسی‌که با سر زلفش نپخت سودایی
- ۳ آسودگان چه دانند احوال دردمندان / آشفته حال داند، آشفستگی حالم
- ۴ گرداب هایل و شب تاریک و بیم موج / پی شد امید ساحلم ای دیده خون بریز

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

هماهنگی وزن و محتوا در بیت کدام گزینه وجود ندارد؟

- ۱ خروش آمد و ناله‌ی کژنای / دم نای رویین و هندی دَرای
- ۲ معشوقه به سامان شد، تا باد چنین بادا / کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا
- ۳ خنده بیاموز گل سرخ را / جلوه کن آن دولت پاینده را
- ۴ دل‌ها همه بشکسته مساجد همه ویران / یزدان هم از این حادثه‌ها خانه خراب است

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

حس و حال و هماهنگی وزن و درون‌مایه، در کدام بیت بیان‌گر شادی و نشاط شاعرانه است؟

- ۱ دو یار زیرک و از باده‌ی کهن دو منی / فراغتی و کتابی و گوشه‌ی چمنی
- ۲ آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند / آیا بُود که گوشه‌ی چشمی به ما کنند
- ۳ یاری اندر کس نمی‌بینیم یاران را چه شد؟ / دوستی کی آخر آمد دستداران را چه شد؟
- ۴ آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام بیت سروده‌ی عطار نیشابوری است؟

- ۱ روی مپوشان که بهشتی بود / هر که بیند چو تو حور ای صنم
- ۲ در جست‌وجوی تو دلم از پرده اوفتاد / ای در درون پرده‌ی جان از که جویمت؟
- ۳ زین درد خون گریست سپهر و ستاره هم / خون گشت قلب لعل و دل سنگ خاره هم
- ۴ همیشه شاد و دانستمی که غم چه بود / دلم نشاط و طرب را فراخ میدان بود

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

مفهوم کدام‌یک از گزینه‌ها به مفهوم بیت «مرا در منزل جانان چه امن عیش؟ چون هر دم / جَرس فریاد می‌دارد که بریندید محمل‌ها» نزدیک‌تر است؟

- ۱ کار من جان‌کندن است و ناله و زاری و درد / بنگرید آخر به کارم، مرگ به زین زندگی
- ۲ هست بنیادی که عمرت راست، بر کردار باد / کی بود بر باد آخر هیچ بنیاد استوار؟
- ۳ چه امکان است سیل مرگ گرد حرص بنشانند؟ / نرفت آخر به زیر خاک هم گنج از کف قارون
- ۴ کشت ما را زندگی، ای مرگ آخر هم‌تی / کز پس یک عمر زحمت، استراحت لازم است

سوالات گردآوری شده—سری (۲) سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

- ۱ یارب مکن از لطف، پریشان ما را / هر چند که هست جرم و عصیان ما را
ذات تو غنی بوده و ما محتاجیم / محتاج به غیر خود مگردان ما را
- ۲ از هر چه نه، از بهر تو کردم توبه / ور بی تو غمی خوردم، از آن غم توبه
وان نیز که بعد از این برای تو کنم / گر بهتر از آن توان، از آن هم توبه!
- ۳ ای دل که ز مدرسه به دیر افتادی / واندر صف اهل زهد غیر افتادی
الحمد که کار را رساندی تو به جای / صد شکر که عاقبت به خیر افتادی
- ۴ یارب یارب کریمی و غفّاری / رحمان و رحیم و راحم و ستّاری
خواهم که به رحمت خداوندی خویش / این بنده‌ذی شرمنده، فرونگذاری

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

حال و هوای حاکم بر فضای کدام بیت متفاوت است؟

- ۱ مطربان گویی در آوازند و مستان در سماع / شاهدان در حالت و شوریدگان در های و هوی
- ۲ گفتند باری کم گری تا کم نگردد مبصری / که چشم نابینا شود چون بگذرد از حد بکاء
- ۳ ای سرخوشان ای سرخوشان آمد طرب دامن‌کشان / بگرفته ما زنجیر او بگرفته او دامان ما
- ۴ یاری که دلم خستی در بر رخ ما بستنی / غمخواره‌ی یاران شد تا باد چنین بادا

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

وزن و آهنگ کدام بیت برای بیان حماسی شعر مناسب است؟

- ۱ چند زنی تیر به هر گوشه‌ای / غافلی از توشه‌ی بی‌توشه‌ای
- ۲ فرستاده آمد به کردار گرد / شنیده سخن‌ها همه یاد کرد
- ۳ دژه‌ای کان محو شد در آفتاب / جنگ او بیرون شد از وصف و حساب
- ۴ ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟ / یا آن‌که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

چند بیت از ابیات زیر، به‌ترتیب دارای لحن حماسی و چند بیت دارای حالت شادی است؟

- الف) به یک دست بریسته شیر و پلنگ / به دست دگر ژنده‌پیلان جنگ
ب) جان در تن مشتاقان از ذوق به رقص آید / چون باد بجنابد شاخی ز گلستان
پ) همی نام جاوید باید نه کام / بینداز کام و برافراز نام
ت) سر و روی مردان پر از گرد و خاک / زره، لخت لخت و قبا، چاک چاک
ث) ای گشته ز تو خندان بستان و گل رعنا / پیوسته چنین بادا چون شیر و شکر با ما
- ۱ چهار - یک ۲ یک - چهار ۳ سه - دو ۴ دو - سه

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

نوع ادبی کدام بیت، غنایی است؟

- ۱ خُنک (خوشا) آن‌که آسایش مرد و زن / گزیند بر آرایش خویشان
- ۲ طریقت به‌جز خدمت خلق نیست / به تسبیح و سجاده و دلق نیست
- ۳ الا تا درخت کرم پروری / گر امیدواری کز او بر خوری
- ۴ تا به گریبان نرسد دست مرگ / دست ز دامن نکنیمت رها

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

ابیات کدام گزینه آهنگ و موسیقی یکسان دارند؟

- الف) دگر رغبت کجا ماند کسی را سوی هشیاری / چو بیند دست در آغوش مستان سحرخیزت
 ب) ز سرو قد دلجویت مکن محروم چشمم را / بدین سرچشمه‌اش بنشان که خوش آبی روان دارد
 ج) شب تیره از تیغ رخشان کنم به آوردگه بر سر افشان کنم
 د) ای دل آواره بیا وی جگر پاره بیا / ور ره در بسته بود از ره دیوار بیا
 ه) چو بر خسروی گاه بنشست شاد / کلاه بزرگی به سر بر نهاد

۱ الف - ج ۲ الف - ب ۳ د - ه ۴ ب - ج

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام عبارت نادرست است؟

- ۱ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.
 ۲ وزن و آهنگ، به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند.
 ۳ شاعر برای انتقال عاطفه‌ی خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد.
 ۴ شعر و نثر هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می‌روند.

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

مفهوم کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

«شکر کند چرخ فلک، از مَلِک و مَلِک و مَلِک / کز کرم و بخشش او روشن و بخشنده شدم»

- ۱ مهر او ذره ذره کرد مرا / گرچه یک ذره نیست مهر مَنَش
 ۲ چون که تو دست شفقت بر سر ما داشته‌ای / نیست عجب گر ز شرف بگذرد از چرخ سرم
 ۳ ملکا مها نگارا صنما بتا بهارا / متحیرم ندانم که تو خود چه نام داری
 ۴ از سرمه شود روشن اگر دیده‌ی مردم / از داغ بود دیده‌ی بینای دل ما

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

با توجه به معنی و آهنگ خواندن بیت‌ها، در چند بیت سخن شاعر با پایان یافتن مصراع اول تمام نمی‌شود؟

- الف) چون توانی زیستن در این قفس؟ / این قفس نبود مقام چون تو کس
 ب) بهر مردی چون تو والا و حکیم / بارگاهی باید و کاخی عظیم
 ج) جمله گفتند این بنای مختصر / نیست در خورد تو ای صاحب‌نظر
 د) گفت در پاسخ که ما را باک نیست / عارفان را خانه الا خاک نیست
 ه) بیش از این گر یار یکدل داشتم / بام خود تا عرش می‌افراشتم

۱ ۱ ۲ ۲ ۳ ۳ ۴ ۴

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام بیت از نظر حس و حال فضای شعری و عاطفی، با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱ ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها / وی شور تو در سرها، وی سیر تو در جان‌ها
 ۲ قافله‌ی شب چه شنیدی ز صبح؟ / مرغ سلیمان، چه خبر از سبا؟
 ۳ معشوقه بسامان شد، تا باد چنین بادا / کفرش همه ایمان شد، تا باد چنین بادا
 ۴ روی مپوشان که بهشتی بود / هرکه ببیند چو تو حور ای صنم

دهم - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آهنگ و معنای عاطفی مقابل کدام بیت، نادرست است؟

- ۱ بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم (شاد و شورانگیز)
- ۲ وقت را غنیمت دان، آن قدر که بتوانی / حاصل از حیات، ای جان یک دم است تا دانی (سنگین و متفکرانه)
- ۳ این مطرب از کجاست که برگفت نام دوست / تا جان و جامه بذل کنم بر پیام دوست (نرم، آرام و لطیف)
- ۴ رفت آن که رفت و آمد آن که آمد / بود آن که بود، خیره چه غم داری؟ (سنگین و غم‌انگیز)

دهم-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام بیت «فاقد» مفهوم بیت زیر است؟

«چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود / دیگران را خیره‌خیره دل چرا باید خرید»

- ۱ آن چه دی کاشته‌ای می‌کنی امروز درو / طمع خوشه گندم مکن از دانه جو
- ۲ آن که کردار بد روا بیند / خود ز کردار خود جزا بیند
- ۳ انگشت مکن رنجه به در کوفتن کس / تا کس نکند رنجه به در کوفتن مشت
- ۴ جفاهای تو نزد من مکافاتش بجا باشد / ولیکن آن کند هرکس که از اصلش سزا باشد

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

در کدام بیت لحن حماسی دیده نمی‌شود؟

- ۱ بیا تا همه دست نیکی بریم / جهان جهان را به بد نسپریم
- ۲ خروش آمد و ناله کرنای / دم نای رویین و هندی درای
- ۳ چنین دان که جان برترین گوهر است / نه زین گیتی از گیتی دیگر است
- ۴ گر در طلبت ما را رنجی برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها

سوالات گردآوری شده-سری (۴) آزمونهای نشان برتر-آزمونهای ۱۴۰۰-۱۴۰۱

در کدام بیت موسیقی شعر با محتوای آن هم‌سوپی ندارد؟

- ۱ ای ساریان آهسته ران کارام جانم می‌رود / وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود
- ۲ ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده‌ای، مرحبا
- ۳ ما همه چشمیم و تو نور ای صنم / چشم بد از روی تو دور ای صنم
- ۴ چو برخاست از دشت گرد سپاه / کس آمد بر رستم از دیدگاه

سوالات گردآوری شده-سری (۴) آزمونهای نشان برتر-آزمونهای ۱۴۰۰-۱۴۰۱

موسیقی کدام بیت، حماسی و کوبنده است؟

- ۱ طفل بود در نظر پیر عشق / هر که نگردد سپر تیر عشق
- ۲ که گیتی به داد و دهش داشتند / به بیداد برچشم نگماشتند
- ۳ بهار آمد که هر ساعت رود خاطر به بستانی / به غلغل در سماع آیند هر مرغی به دستانی
- ۴ قدح چون دور ما باشد، به هوشیاران مجلس ده / مرا بگذار تا حیران بماند چشم در ساقی

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

- ۱ شاعر برای انتقال عاطفه‌ی خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد و واژه‌هایی را برمی‌گزیند که با قرار گرفتن در کنار هم، آهنگ خاصی را پدید آورند؛ بنابراین وزن و آهنگ به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند.
- ۲ می‌توان گفت پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، وزن است. بدون وزن، کم‌تر می‌توان عواطف را برانگیخت و علت این‌که شعر را بیش‌تر از نثر می‌خوانند همین شوق به آوازخوانی است.
- ۳ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود. تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دلنشین‌تر و درک محتوا را آسان‌تر می‌سازد.
- ۴ وزن ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن امری غیرحسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود دارد.

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

۴۱ کدام بیت از نظر آهنگ و موسیقی با بیت زیر متفاوت است؟
«همه پاک زین شهر بیرون شوید / به تاریکی اندر به هامون شوید»

- ۱ چو بر زد ز خرچنگ تیغ آفتاب / بفرسود رنج و بیالود خواب
- ۲ به گوش من آید به تاریک شب / که بگشاید از رنج یک مرد لب
- ۳ باز گشاد از گره آن بند را / داد طرب داد شبی چند را
- ۴ طالع کارم به زبونی در است / دل به کمی غم به فزونی در است

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۰-۱۴۰۱

۴۲ در مورد بیت زیر چند گزاره کاملاً درست است؟
«گفتی که ابر گشت فلانی ز آب چشم / این ابر مدتی است که اندر هوای توست»
الف- آرایه تکرار و تشبیه در بیت مشاهده می‌شود.
ب- دارای لحن و آهنگی آرام است.
ج- محتوای آن عاشقانه است.
د- حالت اندوه را به مخاطب می‌رساند.

- ۱ چهار ۲ سه ۳ دو ۴ یک

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۰-۱۴۰۱

۴۳ توضیح ذکر شده در مقابل کدام بیت نادرست است؟ (وزن - حالت شاعر)

- ۱ ببوسید پیکان سرانگشت اوی / گذر کرد از مهره پشت اوی (کوبنده و تند - حماسی)
- ۲ باران اشکم می‌رود، وز ابرم آتش می‌جهد/ با پختگان گوی این سخن، سوزش نباشد خام را (سنگین - غم و اندوه)
- ۳ آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد (ضربی و شورانگیز - شادی وصل)
- ۴ شربتی از لب لعلش نچشیدیم و برفت / روی مه‌پیکر او سیر ندیدیم و برفت (سنگین و ضربی - حسرت)

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۰-۱۴۰۱

عاطفه و وزن در کدام گزینه هم‌سو نیستند؟

- ۱ جهاننا چه بدمهر و بدخو جهانی / چو آشفته بازار بازارگانی
- ۲ شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها
- ۳ ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها / وی شور تو در سرها، وی سز تو در جان‌ها
- ۴ حال دل با تو گفتنم هوس است / خبر دل شنفتنم هوس است

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۰-۱۴۰۱

با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- مرده بُدم زنده شدم، گریه بُدم خنده شدم / دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
 دیده سیر است مرا، جان دلیر است مرا / زهره شیر است مرا، زهره تابنده شدم
- ۱ سروده مولوی و از کتاب غزلیات شمس است.
 - ۲ وزن ضربی، شاد و شورانگیز است.
 - ۳ جمله‌های کوتاه و سبک و اثرگذار، تأثیر شعر را بیش‌تر کرده است.
 - ۴ تناسب وزن و عاطفه، دقیق و اثرگذار نیست.

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ وزن، امری حسی است که بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.
- ۲ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، موجب کشف لحن در متن می‌شود.
- ۳ وزن علاوه بر جنبه تزیینی داشتن، جزء طبیعت شعر است.
- ۴ وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه، بار حماسی فضای شعر را غنی‌تر می‌سازد.

سوالات گردآوری شده - سری (۴) آزمونهای نشان برتر - آزمونهای ۱۴۰۰-۱۴۰۱

مفهوم ابیات کدام گزینه با بیت «شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها؟»، تناسب معنایی دارد؟

- الف) تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی / تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
 ب) آهنگ دراز شب رنجوری مشتاق / با آن نتوان گفت که بیدار نباشد
 ج) گر دست به شمشیر بری عشق همان است / کان جا که ارادت بود انکار نباشد
 د) دل آینه‌ی صورت غیب است ولیکن / شرط است که بر آینه زنگار نباشد
 هـ) مرغان قفس را آلمی باشد و شوقی / کان مرغ نداند که گرفتار نباشد

- ۱ الف - ج ۲ الف - ب ۳ ج - د ۴ ب - هـ

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

کدام گزینه با بیت «گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان‌ها» تناسب مفهومی ندارد؟

- ۱ مباد خواب خوش آن شوخ را که غمزه‌ی شوخش / فکند خار مگیلان به خوابگاه غریبی
- ۲ آتش سوزان نمی‌دارد خبر از زخم خار / تیزی خار مگیلان از من مجنون می‌پرس
- ۳ خار در دامن آتش نتواند آویخت / چون به کف دامن من خار مگیلان پیچد؟
- ۴ حاجی به عزم کعبه که احرام بسته‌ای / در دیده ساز جای مگیلان چنان‌که من

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

وزن و آهنگ کدام گزینه، بیشتر می‌تواند «حالت شادی و نشاط درونی شاعر» را به خواننده منتقل کند؟

- ۱ چنان خوب رویی بدان دلربایی / دریغت نیاید به هر کس نمایی
مرا مصلحت نیست لیکن همان به / که در پرده باشی و بیرون نیایی
- ۲ مرا خود با تو چیزی در میان هست / وگرنه روی زیبا در جهان هست
وجودی دارم از مهرت گدازان / وجودم رفت و مهرت هم چنان هست
- ۳ بار دگر جانب یار آمدم / خیره‌نگر سوی نگار آمدم
بر سر و رو سجده‌کنان جمله راه / تا سر آن گنج چو مار آمدم
- ۴ جان ندارد هر که جانانیش نیست / تنگ عیش است آن که بستانیش نیست
هر که را صورت نبندد سر عشق / صورتی دارد ولی جانیش نیست

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در بیت کدام گزینه شاعر با استفاده از لحنی تند و ریتمی کوتاه مفهوم خشم را بیان می‌کند؟

- ۱ سپه داغ دل، شاه با های و هوی / سوی باغ ایرج نهادند روی
- ۲ که رستم که باشد که فرمان من / کند پست و پیچد ز پیمان من؟
- ۳ بیا تا جهان را به بد نسپریم / به کوشش همه دست نیکی بریم
- ۴ سپاه شب تیره بر دشت و داغ / یکی فرش گسترده از پَر زاغ

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

در کدام گزینه تقابل وزن شعر و محتوای آن دیده نمی‌شود؟

- ۱ ای سینه که دردمندی از غم / هم زانوی غم دو اتجویم
- ۲ راه نفسم بسته شد از آه جگر تاب / کو هم نفسی تا نفسی را غم از این باب
- ۳ مکن در جسم و جان منزل که این دون است و آن والا / قدم زین هر دو بیرون نه، نه ای جا باش و نه آن جا
- ۴ تا خود چه خطا رفته کش این گونه مکافات / یا خود چه گنه بوده کش این گونه عذاب است

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر است و ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود.

- ۱ عاطفه، وزن ۲ وزن، عاطفه ۳ وزن، وزن ۴ عاطفه، عاطفه

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

کدام ابیات در نوع ادبی تعلیمی سروده شده‌اند؟

- الف) الماس و زهر بر سر مژگان چو داشتی / این سوی دل روان کن و آن زی جگر فرست
ب) گر خود مگس شوم ننشینم بر آن عسل / ترسم ز نیش چشم چو زنبور کافرت
ج) زبان آمد از بهر شکر و سپاس / به غیبت نگرداندش حق شناس
د) نکویی و رحمت به جای خود است / ولی با بدان نیک مردی بد است
ه) می خور که جهان حریف جوی است / آفاق ز سبزه تازه روی است

- ۱ ج، د ۲ الف، ه ۳ الف، د ۴ ب، ج

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

وزن و آهنگ و عاطفه‌ی کدام بیت با بیت زیر تناسب دارد؟
«چند نهان داری آن خنده را / آن مه تابنده‌ی فرخنده را»

- ۱ به جان پاک تو ای معدن سخا و وفا / که صبر نیست مرا بی‌تو ای عزیز بیا
- ۲ در من فکند دیدن او لرزه‌وای اگر / داند که چیست واسطه‌ی اضطراب را
- ۳ خیز که فرمان ده جان و جهان / از کرم امروز به فرمان ماست
- ۴ در گرم و سرد ملک نکویی فغان که نیست / قدری دل پر آتش و چشم پر آب را

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

در کدام بیت وزن و آهنگ با محتوا کاملاً هماهنگ است؟

- ۱ این همه دل‌بندی و خوبی تو را / موضع ناز است و غرور ای صنم
- ۲ من که ز خون حسین پر غم و دردم / شاد چگونه کنند خون رزانم؟
- ۳ سیل غم بی‌شمار بار و خرم برد / طمع من از یار بردبار نه این بود
- ۴ ای سینه که دردمندی از غم / هم زانوی غم دوات جویم

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

نوع ادبی در کدام بیت‌ها یکسان است؟

- الف) چون خضر دید آن لب جان‌بخش دل‌فریب / گفتا که آب چشمه‌ی حیوان دهان توست
ب) بشد هوش از آن مرد رزم‌آزمای / ز بالای اسب اندر آمد به پای
ج) می‌کشد هر کرکسی اجزات را هر جانبی / چون نه مرداری تو بلکه باز جانانی، چرا؟
د) بخور مردم‌آزار را خون و مال / که از مرغ بد کنده به پَر و بال

- ۱ الف - ب ۲ ب - د ۳ ج - د ۴ الف - ج

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

با توجه به سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود. تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دل‌نشین‌تر و درک محتوا را آسان‌تر می‌سازد.
- ۲ وزن امری غیرحسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را در می‌یابد، وجود دارد.
- ۳ انتظاری که آدمی از شعر دارد، این است که بتواند آن را زمزمه کند و علت این‌که شعر را بیش از نثر می‌خواند، همین شوق به آوازخوانی است.
- ۴ اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است.

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

وزن و آهنگ ابیات زیر چه حالتی را به خواننده منتقل می‌کند؟

«ما همه چشمیم و تو نور ای صنم / چشم بد از روی تو دور ای صنم
روی مپوشان که بهشتی بود / هر که ببیند چو تو حور ای صنم
حور خطا گفتم اگر خواندمت / ترک ادب رفت و قصور ای صنم»

- ۱ طلب همراهی توأم با خشم
- ۲ شماتت و سرزنش خود
- ۳ اندوه فراق و هجر
- ۴ شادی و نشاط درونی

سوالات گردآوری شده—سری (۲) سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

با توجه به سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی در کدام گزینه اشتباهی دیده می‌شود؟

- ۱ وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.
- ۲ اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است.
- ۳ صرفاً توجه به وزن شعر، سبب کشف لحن می‌شود و این موضوع به خوبی نشان می‌دهد که گوش‌نوازی و خوش‌آهنگی چه تأثیری بر انسان دارد.
- ۴ شاعر برای انتقال عاطفه‌ی خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد و واژه‌هایی را برمی‌گزیند که با قرار گرفتن در کنار هم آهنگ خاصی را پدید می‌آورند.

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۱۴۰۰_۱۴۰۱

مفهوم کدام بیت هم‌راستای سه بیت دیگر نیست؟

- ۱ دیده‌ی من ز خار غم از چه نمی‌شود تهی؟ / زآن که ز عکس روی تو چشم من است گلستان
- ۲ تا خار غم عشقت آویخته در دامن / کوتاه‌نظری باشد رفتن به گلستان‌ها
- ۳ با گلستان جمالش نکشد فصل بهار / اهل دل را به تماشای گل و نسرين دل
- ۴ دل ما به دور رویت ز چمن فراغ دارد / که چو سرو پایبند است و چو لاله داغ دارد

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۹_۰۰

در کدام بیت مضمون و آهنگ شعر در تقابل با یک‌دیگرند؟

- ۱ بگذشت و بازم آتش در خرمن سکون زد / دریای آتشینم در دیده موج خون زد
- ۲ رویم ز گریه بین چو گلین کاه زیر آب / از شرم روی توست رخ ماه زیر آب
- ۳ عشق گزین عشق و در او کوبه می‌ران و مترس / ای دل تو آیت حق مصحف کژخوان و مترس
- ۴ مکن در جسم و جان منزل که این دون است و آن والا / قدم زین هر دو بیرون نه، نه این‌جا باش و نه آن‌جا

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۹-۹۸

لحن شاعر در کدام رباعی متفاوت است؟

- ۱ یارب مکن از لطف پریشان ما را / هرچند ک هست جرم و عصیان ما را
ذات تو غنی بوده و ما محتاجیم / محتاج به غیر خود مگران ما را
- ۲ از هرچه نه از بهر تو کردم توبه / و بی تو غمی خوردم از آن هم توبه!
و آن نیز که بعد از این برای تو کنم / گر بهتر از آن توان از آن هم توبه!
- ۳ ای دل که ز مدرسه به دیر افتادی / و اندر صف اهل زهد غیر افتادی
الحمد که کار را رساندی تو به جای / صد شکر که عاقبت به خیر افتادی
- ۴ یارب یارب کریمی و غفّاری / رحمان و رحیم و راحم و ستّاری
خواهم که به رحمت خداوندی خویش / این بنده‌ی شرمنده فرونگذاری

سوالات گردآوری شده—سری (۲)-سال تحصیلی ۹۹-۹۸

در متن زیر چند غلط یافت می‌شود؟

«وزن، ادراکی است که از احساس آهنگ حاصل می‌شود. وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود دارد؛ وسیله‌ی ادراک وزن، حواس ما است؛ مثلاً چرخ‌ی که می‌گردد، حرکتی مدام دارد، اما وزن ندارد. حال اگر نشانه‌ای در یک نقطه‌ی چرخ باشد که هنگام حرکت آن دیده شود، از دیدن بازگشت‌های پیاپی آن، ادراک وزن حاصل می‌شود.»

- ۱ یک ۲ دو ۳ سه ۴ چهار

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

در کدام بیت، وزن و آهنگ با محتوا سازگار است؟

- ۱ تن ازخ وردن غم گدازش گرفت / چنین لقمه‌ای قوت جان را بود
 ۲ ناله‌ی زیر و زار من زارتر است هر زمان / بس که به هجر می‌دهد عشق تو گوشمال من
 ۳ از آن پس که بسیار بردیم رنج / به رنج اندرون گرد کردیم گنج
 ۴ ای سینه که دردمندی از غم / هم زانوی غم دوات جویم

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

کدام دُوبیت، به ترتیب «حالت شادی و نشاط درونی» و «بار حماسی» را به خواننده/ شنونده منتقل می‌کنند؟

- الف) به درگاه بر موبدان داشتی / ز هر دانشی بخردان داشتی
 ب) رسیده موکب اردیبهشت ماه و شده‌ست / چمن بهشت مثال و دمن بهشت مقام
 ج) به هر گام بی تن سری ترگ‌دار / بُد افکنده چون مجمری پر بخار
 د) این است گناه من که در هر گام / ناکام چو پور سعد سلمانم
 ه) تا آتش است خرمن کس را چنین نسوخت / زنهار از آتشی که به چرخش دخان برفت

- ۱ الف - ب ۲ ب - ج ۳ د - الف ۴ ه - د

دهم - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

اکثر کتاب‌های مقدّس از چه عاملی برای انتقال مفاهیم بهره گرفته‌اند؟

- ۱ بار معنایی واژه‌ها ۲ جاذبه‌ی آهنگ ۳ کلام موزون ۴ گزینه‌های ۲ و ۳

دوازدهم - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

کدام گزینه، وزن و محتوای حماسی دارد؟

- ۱ گدا را کُند یک دِرم سیم سیر / فریدون به مُلک عجم نیم سیر
 ۲ نشاط جوانی ز پیران مَجوی / که آب روان باز ناید به جوی
 ۳ ز تیغ دلیران هوا شد بنفش / برفتند با کیاوانی درفش
 ۴ جز این‌که اعتمادم به یاری توست / امیدم به آمرزگاری توست

دوازدهم - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

- ۱ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.
- ۲ وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود دارد.
- ۳ اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است.
- ۴ وزن در شعر، جنبه‌ی تزئینی ندارد؛ بلکه جزء طبیعت شعر است.

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۶۹ همه‌ی ابیات زیر، نشان از آرزومندی و امیدواری و شادی و اشتیاق شاعر است به‌جز

- ۱ زان خشم دروغینش، زان شیوه‌ی شیرینش / عالم شکرستان شد، تا باد چنین بادا
- ۲ حال دل با تو گفتم، هوس است / خبر دل شُفتنم، هوس است
- ۳ ای نفس خرم باد صبا / از برِ یار آمد ای، مَرخبا
- ۴ نیکخو گفته است یزدان، مَر رسول خویش را / خوی نیک است ای برادر، گنج نیکی را کلید

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۷۰ موسیقی و آهنگ ابیات زیر، چه حالت و احساسی را در خواننده ایجاد می‌کند؟
«مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم / جَرَس فریاد می‌دارد که بر بندید محمل‌ها
شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها»

- ۱ حیرت و شگفتی
- ۲ امیدواری
- ۳ ناامیدانه
- ۴ پندآمیز

-دوازدهم-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

۷۱ توضیح یادشده در مقابل کدام بیت با شعر آن مطابقت ندارد؟

- ۱ تابش جان یافت دلم وا شد و بشکافت دلم / اطلس نو بافت دلم دشمن این ژنده شدم (تکرار منظم موسیقی و همسویی وزن و عاطفه)
- ۲ ای همه دلبندی و خوبی تو را / وضع ناز است ای صنم (شادی و نشاط درونی)
- ۳ چون بوده گذشت و نیست نابوده پدید / خوش باش غم بوده و نابوده مخور (غم و اندوه)
- ۴ که شد با لشکر از بهر رزم / شما کهتری را مسازید بزم (وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه)

سوالات گردآوری شده-سال تحصیلی ۹۷-۹۸

۷۲ کدام گزینه برخلاف وزن نشاط‌آور بیت، مفهومی غم‌آلود دارد؟

- ۱ بار دگر جانب یار آمدیم / خیره نگر سوی نگار آمدیم
- ۲ گریه ز چشمم به امان آمده است / ناله ز آهم به فغان آمده است
- ۳ هر که نه گویای تو خاموش به / هرچه نه یاد تو فراموش به
- ۴ هر دم از این باغ بری می‌رسد / تازه‌تر از تازه‌تری می‌رسد

سوالات گردآوری شده-سری (۲)-سال تحصیلی ۹۸-۹۹

تصویر مشترک همه ابیات، گرد و غبار برخاسته از نبرد جنگجویان است، بهیچیز

- ۱ زمین آمد از سَم اسپان به جوش / به ابر اندر آمد فغان و خروش
- ۲ چو برخاست از دشت گرد سپاه / کس آمد بر رستم از دیده‌گاه
- ۳ که آمد سپاهی چو کوه گران / همه رزمجویان کندآوران
- ۴ ز سَم ستوران ز زمین‌رکاب / بشد تیره رخشان رخ آفتاب

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

موسیقی بیت‌های زیر برای مخاطب چه حس و فضایی ایجاد می‌کند؟
 «رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن / ترک من خراب شب‌گرد مبتلا کن
 ماییم و موج سودا شب تا به روز تنها / خواهی بیا ببخشا خواهی برو جفا کن
 از من گریز تا تو هم در بلا نیفتی / بگزین ره سلامت ترک ره بلا کن
 ماییم و آب دیده در کنج غم خزیده / بر آب دیده ما صد جای آسیا کن»

- ۱ غم و اندوه
- ۲ شادی و نشاط
- ۳ حیرت و شگفتی
- ۴ همت و تصمیم

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

لحن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱ برید و درید و شکست و بیست / یلان را سر و سینه و پا و دست
- ۲ ای جان و دل از عشق تو در بزم تو پا کوفته / سرها بریده بی‌عدد در رزم تو پاکوفته
- ۳ شما را بر آسایش و بزمگاه / گران شد چنین‌تان سر از رزمگاه
- ۴ برفتند و دیدندش افکنده خوار / برآسوده از بزم و از کارزار

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

در کدام بیت هماهنگی وزن و محتوا دیده نمی‌شود؟

- ۱ چو آدمی به یکی مار شد برون ز بهشت / میان کژدم و ماران تو را امان ز کجا؟
- ۲ رفت دی رو ترش، کشته شد آن عیش کش / عمر تو بادا دراز ای سمن تیزپا
- ۳ که جان خود چه باشد بر عاشقان؟ / جهان خود چه باشد بر اولیا
- ۴ سر مکش اندر گلیم و رو میپوش / که جهان جسمی است سرگردان، تو هوش

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

موارد کدام گزینه درباره‌ی سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی به تمامی نادرست است؟
 الف) وزن، امری حسی نیست و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود دارد.
 ب) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.
 پ) وزن و آهنگ، به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند.
 ت) پس از عاطفه، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل «آهنگ» است.
 ث) وزن در شعر، جنبه‌ی تزئینی دارد و جزء طبیعت شعر نیست.

- ۱ الف - ت
- ۲ ب - ث
- ۳ پ - ت
- ۴ ب - پ

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

کدام گزینه متعلق به قالب مثنوی است؟

- ۱ خاک در دیده بسی جان فرساست / سنگ بر سینه بسی سنگین است
- ۲ چو افتادی اندر ترازوی مهر / چو صد راه داد و گرفتت سپهر
- ۳ ز نرد زندگی ایمن مشو که طاسک بخت / هزار طاق پدید آرد از پی یک جفت
- ۴ ناتوانی را به لطفی خاطر آوردن به دست / یاد عجز روزگار ناتوانی داشتن

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۸-۹۹

لحن کدام بیت با دیگر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱ رخسار تو شمع کاینات است / وز قند تو شور در نبات است
- ۲ کباب شد دلم از سوز سینه و آتش عشق / ببرد آبم و خون در دل کباب انداخت
- ۳ تا چند کنم ناله و فریاد که در شهر / فریاد رسی نیست که فریاد ز دستت
- ۴ شمع را بنگر که با سیلاب اشک / هر شبم تا روز بر بالین بسوخت

دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

چه چیزی سبب کشف لحن می‌شود؟

- ۱ برانگیختن عواطف
- ۲ شوق به زمزمه‌خوانی
- ۳ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن
- ۴ کشش و جاذبه آهنگ

دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

آهنگ و موسیقی کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱ دل می‌برد این خط نگارین / گویی خط روی دلستان است
- ۲ دهر جز خانه خمار نبود / زانکه یک مردم هشیار نداشت
- ۳ بندی مهر تو نبیند خلاص / غرقه عشق تو نبیند کنار
- ۴ سحر است کمان ابروانت / پیوسته کشیده، تا بناگوش

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

در همه گزینه‌ها به‌جز وزن و آهنگ با محتوا هماهنگ است.

- ۱ گل به تاراج رفت و خار بماند / گنج برداشتند و مار بماند
- ۲ عجب است با وجودت که وجو من بماند / تو به گفتن اندر آیی و مرا سخن بماند
- ۳ این همه محنت که فرا پیش ماست / اینت صبورا که دل ریش ماست
- ۴ سوز من با دیگری نسبت مکن / او نمک بر دست و من بر عضو ریش

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

- ۱ شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از وزن کمک می‌گیرد و واژه‌هایی را برمی‌گزیند که با قرار گرفتن در کنار هم، آهنگی خاص را پدید آورند.
- ۲ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.
- ۳ وزن در شعر جنبه تزئینی ندارد و جزء طبیعت شعر است و برای نشان دادن عواطف، نمی‌توان از آن چشم پوشید.
- ۴ وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام بیت از نظر آهنگ و موسیقی با ابیات دیگر متفاوت است؟

- ۱ برآرم ز ایشان همه کام تو / درفشان کنم در جهان نام تو
- ۲ که فرزند اگر چه بود تره شیر / به فن پدر او نباشد دلیر
- ۳ یا مکن اندیشه به جنگ آورش / یا به یک اندیشه به تنگ آورش
- ۴ چو با سفله گویی به لطف و خوشی / فزون گرددش کبر و گردن‌کشی

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام گزینه درباره سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی نادرست است؟

- ۱ حالت‌هایی چون اندوه، شادی، امید و یأس نمودهای عاطفه‌اند.
- ۲ اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، وزن است.
- ۳ بیشتر کتاب‌های مقدس از کشش و جاذبه آهنگ و کلام موزون بهره گرفته‌اند.
- ۴ برای نشان دادن عواطف، نمی‌توان از وزن چشم پوشید.

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۷-۹۸

حس و حال حاکم بر فضای کدام بیت متفاوت است؟

- ۱ او ره خوش می‌زند رقص بر آن می‌کنم / هر دم بازی نو عشق برآرد مرا
- ۲ ای عشق طرب‌پیشه خوش گفت خوش اندیشه / بر برای نقاب از رخ آن شاه نقابی را
- ۳ خنده بیاموز گل سرخ را / جلوه کن آن دولت پاینده را
- ۴ جانا دلم عود بر آتش بسوختی / وین دم که می‌زنم ز غمت دود مجمر است

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۷-۹۸

هر یک از بیت‌های زیر به‌ترتیب چه حالتی را در خواننده القا می‌کند؟

- الف) که گوید برو دست رستم بند / نبندد مرا دست، چرخ بلند
- ب) برخیز به میدان رو در حلقه رندان رو / رو جانب مهمان رو کز راه بعید آمد
- ج) نگرفت دست دهر گلابی به غیر اشک / زان گل که شد شکفته به بستان کربلا
- د) جهانانچه بد مهر و بد خو جهانی / چو آشفته بازار بازارگانی

- ۱ شادی و طرب، غم و سوگ، خشم و ناخشنودی، یأس
- ۲ خشم و ناخشنودی، شادی و طرب، غم و سوگ، یأس
- ۳ غم و سوگ، یأس، خشم و ناخشنودی، شادی و طرب
- ۴ یأس، غم و سوگ، شادی و طرب، خشم و ناخشنودی

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۷-۹۸

وزن و لحن شعر در کدام گزینه شاد و آهنگین است؟

- ۱ نیک بنگر به روزنامه خویس / در میماید خاک و خس به خراب
- ۲ ز دانش چو جان تو را مایه نیست / به از خامشی هیچ پیرایه نیست
- ۳ ای قناعت توانگرم گردان / که ورای تو هیچ نعمت نیست
- ۴ مَن طَرَبم طرب منم زهره زند نوای من / عشق میان عاشقان شیوه کند برای من

سوالات گردآوری شده - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

لحن خوانش کدام بیت در مقابل آن درست نیست؟

- ۱ چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند / موج‌های پریشان تو را می‌شناسند (گزارشی)
- ۲ آینه از نقش تو بنمود راست / خود شکن آینه شکستن خطاست (تعلیمی)
- ۳ گر بماند دشمن از هر سو، خانه‌ها مان تنگ خواهد شد / نامان در دفتر تاریخ، کوچک و کم‌رنگ خواهد شد (روایی - حماسی)
- ۴ میلاد گل و بهار جان آمد / برخیز که عید می‌کشان آمد (شاد)

دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

در کدام یک از ابیات زیر، شاعر از ویژگی آوایی و تکرار منظم موسیقی کمتر بهره گرفته است؟

- ۱ آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروت با دشمنان مدارا
- ۲ دهروزه مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا
- ۳ هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی / کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را
- ۴ آیینۀ سکندر جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

«نوع وزن» و «لحن عاطفی» شعر زیر به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟
در دیر مغان آمد یارم قدحی در دست / مست از می و میخواران از نرگس مستش مست
در نعل سمنند او شکل مه نو پیدا / وز قد بلند او بالای صنوبر پست
آخر به چه گویم هست از خود خبرم چون نیست / وز بهر چه گویم نیست با وی نظرم چون هست

- ۱ کوبنده - حسرت و تعجب
- ۲ کوبنده - امیدواری
- ۳ دوری و منظم - شاد
- ۴ دوری و منظم - حیرت و تعجب

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام یک از ابیات زیر، دارای وزن و آهنگ کوبنده و بار حماسی است؟

- ۱ حور خطا گفتم اگر خواندمت / ترک ادب رفت و قصور ای صنم
- ۲ زدش بر زمین بر به کردار شیر / بدانست کاو هم نماند به زیر
- ۳ گفت: تن زن، خون جان من مریز / دم مزین، چه جای سلطان است، خیز
- ۴ چون صبا از زلف او مشکین شدی / روم از آن مشکین صفت پرچین شدی

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

در کدام‌یک از اشعار زیر می‌توان شور و نشاط درونی شاعر را از وزن و آهنگ شعر احساس کرد؟

- ۱ ای ساریان آهسته ران کارام جانم می‌رود / وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود
- ۲ گفت که تو شمع شدی قبله این جمع شدی / جمع نیم شمع نیم دود پراکنده شدم
- ۳ خروش آمد و ناله کژنای / دم نای رویین و هندی درای
- ۴ مردم به یادگار اثرها گذاشتند / ما دست رد به سینه عالم گذاشتیم

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

مهمترین عوامل تأثیرگذار در شعر به ترتیب کدام است؟

- ۱ وزن - عاطفه
- ۲ وزن - تخیل
- ۳ عاطفه - تخیل
- ۴ عاطفه - وزن

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

محتوا و وزن کدام‌یک از ابیات زیر با مفهوم داخل کمانک تناسب کمتری دارد؟

- ۱ با لشکر دلم به مصاف تو آمدم / لشکر شکست خورد و شدم بی‌سپاه‌تر (حماسی)
- ۲ او می‌رود دامن‌کشان من زهر تنهایی چشان / دیگر می‌پرس از من نشان کز دل نشانم می‌رود (غم و حزن)
- ۳ گه به یک حمله سپاهی می‌شکست / گه به هوایی قبلگاهی می‌درید (حماسی)
- ۴ رندان تشنه‌لب را آبی نمی‌دهد کس / گویی ولی‌شناسان رفتند از این ولایت (غم و حزن)

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

در کدام‌یک از ابیات زیر، شاعر از ویژگی آوایی و تکرار منظم موسیقی کمتر بهره گرفته است؟

- ۱ آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروت با دشمنان مدارا
- ۲ دهروزه مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به‌جای یاران فرصت شمار یارا
- ۳ هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی / کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را
- ۴ آیینۀ سکندر جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

«نوع وزن» و «لحن عاطفی» شعر زیر به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟
در دیر مغان آمد یارم قدحی در دست / مست از می و میخواران از نرگس مستش مست
در نعل سمنند او شکل مه نو پیدا / وز قد بلند او بالای صنوبر پست
آخر به چه گویم هست از خود خبرم چون نیست / وز بهر چه گویم نیست با وی نظرم چون هست

- ۱ کوبنده - حسرت و تعجب
- ۲ کوبنده - امیدواری
- ۳ دوری و منظم - شاد
- ۴ دوری و منظم - حیرت و تعجب

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام‌یک از ابیات زیر، دارای وزن و آهنگ کوبنده و بار حماسی است؟

- ۱ حور خطا گفتم اگر خواندمت / ترک ادب رفت و قصور ای صنم
- ۲ زدش بر زمین بر به‌کردار شیر / بدانست کاو هم نماند به زیر
- ۳ گفت: تن زن، خون جان من مریز / دم مزن، چه جای سلطان است، خیز
- ۴ چون صبا از زلف او مشکین شدی / روم از آن مشکین صفت پرچین شدی

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

در کدام یک از اشعار زیر می‌توان شور و نشاط درونی شاعر را از وزن و آهنگ شعر احساس کرد؟

- ۱ ای ساریان آهسته ران کارام جانم می‌رود / وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود
- ۲ گفت که تو شمع شدی قبله این جمع شدی / جمع نیم شمع نیم دود پراکنده شدم
- ۳ خروش آمد و ناله کژنای / دم نای رویین و هندی درای
- ۴ مردم به یادگار اثرها گذاشتند / ما دست رد به سینه عالم گذاشتیم

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

مهمترین عوامل تأثیرگذار در شعر به ترتیب کدام است؟

- ۱ وزن - عاطفه
- ۲ وزن - تخیل
- ۳ عاطفه - تخیل
- ۴ عاطفه - وزن

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

محتوا و وزن کدام یک از ابیات زیر با مفهوم داخل کمانک تناسب کمتری دارد؟

- ۱ با لشکر دلم به مصاف تو آمدم / لشکر شکست خورد و شدم بی‌سپاه‌تر (حماسی)
- ۲ او می‌رود دامن‌کشان من زهر تنهایی چشان / دیگر می‌پرس از من نشان کز دل نشانم می‌رود (غم و حزن)
- ۳ گه به یک حمله سپاهی می‌شکست / گه به هویی قبلگاهی می‌درید (حماسی)
- ۴ رندان تشنه‌لب را آبی نمی‌دهد کس / گویی ولی‌شناسان رفتند از این ولایت (غم و حزن)

آزمونهای گزینه ۲ - دهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر چیست و شاعر برای انتقال آن از چه چیزی استفاده می‌کند؟

- ۱ خیال - وزن
- ۲ وزن - زبان
- ۳ عاطفه - زبان
- ۴ زبان - عاطفه

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

وزن کدام گزینه، کوبنده و تند است و بار حماسی دارد؟

- ۱ به‌سوی فریدون نهادند روی / جوانان بینادل راهجوی
- ۲ در مجلس مستوران و ندر صف رنجوران / هم جام چو ستم کش هم تیغ چو رستم زن
- ۳ گو جام باده جوش محبت چرا زند / ترکانه یاد خون سیاوش می‌کنی
- ۴ ز اسفندیار و رستم تا کی بود حدیث / وقت حدیث رستم و اسفندیار نیست

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

وزن و آهنگ کدام گزینه، شادی‌آور و طرب‌انگیز است؟

- ۱ بزم صبحی ز قدح برفروز / رایت عشرت به چمن برفراز
- ۲ جگرم تشنه و منازل دوست / از سرشکم فتاده بر سر آب
- ۳ دلا! سود عالم زبانی نیرزد / همای سپهر استخوانی نیرزد
- ۴ دست گیرید در این واقعه کافتاد مرا / که نماندست کنون طاقت بیداد مرا

آزمونهای گزینه ۲ - دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

- ۱ کردند قتل‌عام به نوعی که شد قتیل / از کودکان آل نبی، شیرخواره هم
- ۲ بر قتل شیرخواره نکردند اکتفا / تراج برده‌اند ز کین، گاهواره هم
- ۳ آن پیکر شریف چو بر روی خاک ماند / بر روی او پیاده گذشت و سواره هم
- ۴ زین نظم، شد گشوده به رویم در آلم / بر قلب من نشست، ز مژهم، هزار هم

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

همه‌ی ابیات زیر دارای وزن و آهنگ کوبنده هستند، به‌جز

- ۱ زمین آمد از سُم اسپان به جوش / به ابر اندر آمد فغان و خروش
- ۲ شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبک‌باران ساحل‌ها
- ۳ که آمد سپاهی چو کوه گران / همه رزم‌جویان کندآوران
- ۴ ز تیغ دلیران هوا شد بنفش / برفتند با کایانی درفش

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

وزن و آهنگ ابیات زیر چه حالتی را به خواننده منتقل می‌کند؟

«ما همه چشمیم و تو نور ای صنم / چشم بد از روی تو دور ای صنم
روی می‌پوشان که بهشتی بود / هر که ببیند چو تو حور ای صنم
چو خطا گفتم اگر خواندمت / ترک ادب رفت و قصور ای صنم»

۱	طلب همراهی توأم با خشم
۲	شماتت و سرزنش خود
۳	اندوه فراق و هجر
۴	شادی و نشاط درونی

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام عبارت نادرست است؟

- ۱ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.
- ۲ وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن‌را درمی‌یابد، وجود ندارد.
- ۳ وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود.
- ۴ پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل پیدایش شعر، زبان است.

سوالات گردآوری شده - سری (۲) - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

کدام تعریف، نادرست است؟

- ۱ شاعران برای تأثیرگذاری کلام خود از سه عنصر وزن و عاطفه و خیال بهره می‌گیرند.
- ۲ عاطفه حالتی روانی است که شنونده از آهنگ کلام احساس می‌کند.
- ۳ وزن عبارت است از ادراکی که از احساس نظم حاصل می‌شود.
- ۴ تناسب و همسویی وزن و عاطفه بر قدرت اثرگذاری کلام شاعر می‌افزاید.

-دوازدهم - سال تحصیلی ۹۷-۹۸

در بیت کدام گزینه، شاعر، از وزنی ضربی برای بیان محتوایی تعلیمی بهره برده است؟

- ۱ تحمل چو زهرت نماید نخست / ولی شهد گردد چو در طبع رست
- ۲ بدان تیز زهرآبگون خنجرش / همی کرد چاک آن کیانی برش
- ۳ ز تنگی چنان شد که چاره نماند / سیه را همی بود و تاره نماند
- ۴ سواری چو من پای بر زین نگاشت / کسی تیغ و گرز مرا برنداشت

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۶-۹۷

کدام گزینه دربارهٔ سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار شعر فارسی نادرست است؟

- ۱ منظور از عاطفه، حالتی روحی - روانی است که شاعر رویداد حادثه‌ای را در خویش احساس می‌کند و می‌کوشد دیگران را با خود در این احساس، همراه سازد.
- ۲ پس از وزن، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، عاطفه است. بدون وزن کمتر می‌توان عواطف را برانگیخت.
- ۳ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود. تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دلنشین‌تر و درک محتوا را آسان‌تر می‌کند.
- ۴ وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد؛ وسیلهٔ ادراک وزن، حواس ماست.

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۶-۹۷

در بیت کدام گزینه، شاعر، از وزنی ضربی برای بیان محتوایی تعلیمی بهره برده است؟

- ۱ تجمل چو زهرت نماید نخست / ولی شهد گردد چو در طبع رست
- ۲ بدان تیز زهرآبگون خنجرش / همی کرد چاک آن کیانی برش
- ۳ ز تنگی چنان شد که چاره نماند / سیه را همی بود و تاره نماند
- ۴ سواری چو من پای بر زین نگاشت / کسی تیغ و گرز مرا برنداشت

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۶-۹۷

کدام گزینه دربارهٔ سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار شعر فارسی نادرست است؟

- ۱ منظور از عاطفه، حالتی روحی - روانی است که شاعر رویداد حادثه‌ای را در خویش احساس می‌کند و می‌کوشد دیگران را با خود در این احساس، همراه سازد.
- ۲ پس از وزن، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، عاطفه است. بدون وزن کمتر می‌توان عواطف را برانگیخت.
- ۳ توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود. تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دلنشین‌تر و درک محتوا را آسان‌تر می‌کند.
- ۴ وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد؛ وسیلهٔ ادراک وزن، حواس ماست.

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۶-۹۷

بیت کدام گزینه، از نظر آهنگ و موسیقی (وزن) حالت شادی و نشاط درونی را منتقل می‌کند؟

- ۱ ساقی چمن گل را بی‌روی تو رنگی نیست / شمشاد خرامان کن تا باغ بیارایی
- ۲ ای بر درت خیل و حشم بیرون خرام ای محتشم / زیرا که سرمست و خوشم زان چشم مست دلریا
- ۳ من چو از تیر توام بال و پری بخش مرا / خوش پرد تیر زمانی که کمان برخیزد
- ۴ به خوشی بناز و به خوبی ببخش / مکن روز را بر دل خویش رخس

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۶-۹۷

تمامی موارد کدام گزینه نادریست بیان شده است؟

- الف) پس از وزن، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل در تأثیر شعر، عاطفه است.
- ب) وزن در شعر جنبهٔ تزئینی ندارد، بلکه جزء طبیعت شعر است.
- ج) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، وزن و آهنگ است.
- د) عواملی که آدمی را به جست‌وجوی موسیقی می‌کشاند، همان کشش‌هایی است که او را به گفتن شعر وامی‌دارد.
- هـ) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف وزن می‌شود.

- ۱ د، ج، ب ۲ ب، ج، هـ ۳ د، هـ، الف ۴ هـ، الف، ج

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۶-۹۷

کدام بیت از نظر آهنگ و موسیقی (وزن) با دیگر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱ هرکه در او گوهر دانایی است / بر همه کاری‌اش توانایی است
- ۲ عمر برف است و آفتاب تموز / اندکی ماند و خواجه غزه هنوز
- ۳ دفتر افلاک‌شناسان بسوز / دیدهٔ خورشیدپرستان بدوز
- ۴ ای همه هستی ز تو پیدا شده / خاک ضعیف از تو توانا شده

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۶-۹۷

با توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، لحن کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱ خروشی برآمد ز ایران سپاه / ز سر برگرفتند گردان کلاه
- ۲ سپهی بود جوانی که شکست / پیری امروز برانگیخت سپاه
- ۳ سواری فرستیم نزدیک شاه / بدان تا به راه آیدت نیم‌راه
- ۴ همه برگفتند با او خروش / زمین پرخروش و هوا پر ز جوش

سوالات گردآوری شده—سال تحصیلی ۹۶-۹۷

اصلی‌ترین عامل موسیقی شعر چیست؟

- ۱ تخیل ۲ وزن ۳ عاطفه ۴ زبان

سوالات امتحانات نهایی متوسطه-سوم دبیرستان-سوم انسانی

۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم طنز در تمام ابیات وجود دارد، غیر از گزینه ۴ که شاعر به طور جدی در آرزوی مردن در راه معشوق است.

۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جواب درست، بیتی از ابیات شاهنامه فردوسی است که لحنی کوبنده و حماسی دارد و صحنه لشکرکشی را توصیف می‌کند.

۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شاعر زبردست برای انتقال عاطفه و حس و حال خود به دیگران، وزن و آهنگی را انتخاب می‌کند که با محتوای شعرش هماهنگی کامل داشته باشد، مثلاً در:

گزینه‌ی ۱: وزن کوبنده و کوتاه و تند برای محتوای حماسی به کار رفته که هماهنگی کامل دارد.

گزینه‌ی ۲: وزن شاد برای موضوع خرابی و کشتار ناشی از زلزله انتخاب شده که نمونه‌ی کامل ناهماهنگی وزن با محتواست و نشان می‌دهد شعر از دل شاعر برخاسته است.

گزینه‌ی ۳: موضوع عاشقانه در وزنی شاد بیان شده که هماهنگی دارد.

گزینه‌ی ۴: موضوع غم‌انگیز عاشورا در وزنی سنگین با هجاهایی کشیده بیان شده که هماهنگ است.

۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه (۱) به نکته اخلاقی و تواضع اشاره شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): واژه‌های «شمع، مهر، سوز دل» شعر را غنایی و عاشقانه کرده است.

گزینه (۳): لحن شعر رجزگونه و کوبنده است.

گزینه (۴): روشمندی در به‌دست آوردن گنج (تعلیمی)

۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): لحن بیت مناجات است.

گزینه (۲): لحن عاشقانه و عاطفی است.

گزینه (۳): لحن تعلیمی است.

گزینه (۴): لحن روایی و داستانی است.

۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه (۳)، شاعر از تکرار منظم موسیقی بهره نبرده است و پاره‌های موسیقی و تقسیم‌بندی آوایی نامنظم است.

۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

وزن امری حسی است و بیرون از ذهن انسان وجود ندارد و وسیله ادراک وزن، حواس ما است.

۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

«سرشته‌اند» و «لگد خورده است» امروز نیز کاربرد دارد و تاریخی نیست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

در بیت گزینه (۱)، لحن رجزگونه و حماسی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): پرهیز از حرص (تعلیمی)

گزینه (۳): توجه به ضعیف و زبردست (تعلیمی)

گزینه (۴): تأکید بر معرفت باطنی (تعلیمی)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

لحن شعر در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳، کوبنده با ریتم کوتاه و رجزگونه است.

لحن شعر در بیت گزینه (۴)، آرام و تعلیمی است و به نکته‌های اخلاقی و تربیتی اشاره دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اصلاح موارد نادرست:

(ب) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.

(د) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است.

(ه) وزن و آهنگ به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موارد غلط و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:

(ج) وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه، بار فضای حماسی شعر را غنی‌تر می‌سازد.

(د) وزن در شعر جنبه‌ی تزیینی ندارد و جزو طبیعت شعر است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وزن شاد و طرب‌انگیز است و با بهره‌گیری از تکرار منظم موسیقی و تناسب وزن و عاطفه، بر

قدرت تأثیر سروده افزوده شده است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به مضمون بیت‌های سؤال و نیز استفاده‌ی بسیار زیاد از مصوّت‌های بلند، می‌توان

گزینه‌ی (۱) را انتخاب کرد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیت فاقد تکرار است و سایر گزینه‌ها بنابر هم‌سویی آهنگ و محتوای غم‌انگیز بیت (رد

گزینه‌ی ۲) و نبود آرایه‌های لفظی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) نادرست به نظر می‌رسند.

توضیح نکات درسی: به کلماتی که از صداهای موجود در طبیعت تقلید شده‌اند، «نام‌آوا» می‌گوییم. این کلمات (مانند

هق هق، قاه قاه، عو عو و ...) فاقد آرایه‌ی تکرارند؛ چرا که یک واژه محسوب می‌شوند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف «لحن» می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۳، شاعر در حال ستایش ممدوح خود است و شعر، لحن مدحی (ستایشی)

دارد. سایر ابیات در بیان شدت جنگ است و لحن آن‌ها نیز لحنی حماسی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شاعر در بیت صورت سؤال به برتری خدا از یقین و گمان بشر و ناتوانی حواس و عقل انسان

در شناخت خدا اشاره دارد که به این مفهوم در ابیات ب، د و ه نیز اشاره شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

(الف) شناخت خدا منوط به لطف و عنایت پروردگار نسبت به بنده است.

(ج) نشان جستن عقل و فهم از ذات باری تعالی.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تحمل سختی‌های راه عشق (ب): اگر برای رسیدن به تو مجبور باشم با گروه عظیمی (رقیب) مقابله کنم، از عشق تو دست نخواهم کشید و با همه‌ی آن‌ها به نبرد خواهم پرداخت.
 پایداری در عشق (ج): من هرگز از آستان تو دور نمی‌شود تا زمانی که به مرگ دچار شده و در خاک خفته باشم.
 حسن خلق (د): خوش‌اخلاق باش که سرانجام نیک، تصویری است که بر تخته‌ی نیت و قصد ترسیم شده است.
 بی‌عنایتی معشوق (الف): علی‌رغم فروتنی‌ام در مقابل معشوق با بی‌توجهی روبه‌رو می‌شوم و اگر درخواست همدلی داشته باشم از من روی برمی‌گرداند و مخالفت می‌کند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط: «هرکس محرم اسرار عشق نیست، تنها عاشق حقیقی، محرم اسرار عشق است.»
 مفهوم بیت گزینه‌ی ۴: «بیان ناامیدی و سختی‌ها و دشواری راه»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۴ مفهوم حسرت و ناراحتی در وزنی شاد آمده است که هماهنگی ندارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
 هماهنگی وزن ضربی شعر با درون‌مایه‌ی شاد و طرب‌انگیز در انتقال احساس شاعر، مؤثر واقع شده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه‌ی «۱»: سروده‌ی سعدی است.
 گزینه‌ی «۳»: بیت از فدایی مازندرانی است و در رثای شهدای کربلا سروده شده است.
 گزینه‌ی «۴»: بیت سروده‌ی رودکی است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): حتمی بودن مرگ و ناپایداری زندگی دنیوی مفهوم سایر گزینه‌ها:
 ۱ و ۴) گله و شکایت از سختی‌های زندگی و طلب مرگ
 ۳) مرگ هم مانع آزمندی و طمع‌ورزی نیست!

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. لحن شاعر در گزینه‌ی (۳): رضایت و خشنودی (تحسین)
 لحن مشترک سایر گزینه‌ها: اظهار شرمساری و امید بخشایش به درگاه خدا (درخواست)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فضای حاکم بر بیت گزینه‌ی ۲؛ فضای غم و اندوه است، در حالی که در سه بیت دیگر مفهوم شادی نمایان است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن و آهنگ بیت گزینه‌ی ۲ کوبنده و کوتاه و متناسب با فضای حماسی شعر است.
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌های ۱ و ۴: وزن و آهنگ این ابیات، تند و شاد و طرب‌انگیز و متناسب با فضای غنایی شعر است.
 گزینه‌ی ۳: وزن و آهنگ این گزینه، نرم و لطیف و بیان‌گر فضای عرفانی و تعلیمی شعر است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت‌های الف، پ، ت حماسی و بیت‌های ب، ث حالت شادی و نشاط دارند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت گزینه‌ی ۴، غنایی و نوع ادبی سایر ابیات، تعلیمی است.

۳۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابیات الف، ب: آهنگ و موسیقی یکسان دارند. این ابیات، وزنی آرام دارند. بیت ج و ه: وزنی کوتاه و کوبنده دارند. بیت د: وزنی تند و ضربی دارد.

۳۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می‌روند.

۳۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): کمال‌بخشی عشق به عاشق بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) رنج عاشقی و گله از بی‌وفایی معشوق
- (۳) سرگردانی عاشق در شناخت و توصیف معشوق
- (۴) عشق، موجب بصیرت است.

۳۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به معنی و آهنگ خواندن بیت‌ها، در سه بیت «ب، ج و ه» سخن شاعر در مصراع اول تمام نمی‌شود، دو بیت دیگر، هر کدام مصراع‌های مستقل دارند.

۳۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آهنگ و حس و حال گزینه‌ها:
(۱) نرم و ملایم - هر مصراع به دو پاره تقسیم می‌شود. ابتدای پاره‌ها با کشش و پایان آن‌ها با کوبش همراه است و همین، بار موسیقایی شعر را بیش‌تر کرده است.
وزن و آهنگ و فضای عاطفی گزینه‌های دیگر، شاد و طرب‌انگیز، تند و بیان‌کننده‌ی خوشی و شادی است.

۳۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آهنگ و فضای عاطفی گزینه‌ی پاسخ، «ملایم و اندرزی» است.

۳۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۳۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

سه گزینه دیگر شعر حماسی هستند، وزن و آهنگ کوبنده دارند.

۳۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

وزن عروضی آن شاد است و با محتوای شعر هم‌سوایی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): این شعر شور و هیجان ایجاد می‌کند و با محتوای شعر هم‌سوایی دارد.

گزینه (۳): در این بیت هم سخن با وزن نشاط‌آور همخوانی دارد.

گزینه (۴): وزن و آهنگ کوبنده با محتوای شعر هماهنگی دارد.

۳۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: وزنی تند و ضربی و شاد دارد.

گزینه‌های ۳ و ۴: وزنی نرم و آرام دارد.

۴۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد؛ وسیله‌ی ادراک وزن، حواس ما است.

۴۱

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ و بیت سؤال، وزن کوبنده و حماسی است.
گزینه (۴): موضوع و وزن و آهنگ شادی‌بخش است.

۴۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
الف) تکرار — ابر / تشبیه: مانند ابر گشت.
ب، ج، د) شاعر در فراق معشوق اشک می‌ریزد، بنابراین لحن آرامی دارد و ناراحتی را منتقل می‌کند.

۴۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
وزن سنگین و غیرضربی است.

۴۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
آهنگ تند است و باید برای اشعار طرب‌انگیز و شادی‌آور استفاده شود، که این‌گونه نیست.

۴۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
تناسب وزن و عاطفه از عوامل اثرگذار است.

۴۶

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
وزن در شعر جنبه تزیینی ندارد.

۴۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت سؤال و ابیات گزینه‌ی (۴): تنها عاشق حال عاشق را درک می‌کند.
مفهوم سایر ابیات:

الف) ضرورت تحمل سختی‌ها برای رسیدن به کام
ج) تسلیم بودن عاشق در برابر معشوق
د) توصیه به ترک تعلقات

۴۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌ی (۱): ویرانگری عشق و معشوق
مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: بلاکشی عاشق/ لزوم تحمل دشواری‌های راه عشق

۴۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابیات این گزینه در وزن «مفتعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده که به دلیل تعدد هجاهای کوتاه، ریتم سریع‌تری دارد و موجب انتقال حالت شادمانی می‌شود. البته شاعر از ابزارهای موسیقایی دیگری نیز استفاده کرده است.

۵۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۲ شاعر با استفاده از لحنی تند و ریتمی کوتاه، مفهوم خشم را القا می‌کند.

۵۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شعر با موضوع وعظ و نصیحت سروده شده است و زبان و وزن آرام و متین آن یا یک‌دیگر منطبق‌اند، ولی در سایر گزینه‌ها مضامین اندوهناک و غم‌انگیز به وسیله‌ی آهنگ و وزن ضربی و شاد بیان شده‌اند.

۵۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
«عاطفه» اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر است. «وزن» ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود.

۵۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیت الف، ب و هـ در نوع غنایی سروده شده‌اند. در بیت ج نکوهش غیبت کردن و در بیت د تأکید بر اعتدال در خوبی کردن مطرح شده که از مضامین تعلیمی هستند.

۵۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن و آهنگ و عاطفه بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی ۳: شادی‌آور است؛ ولی سایر ابیات، غم‌انگیز و اندوه‌آور است.

۵۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۱ سعدی سخن خویش را با وزن و آهنگی درآمیخته که به آسانی حالت شادی و نشاط درونی او را به خواننده منتقل می‌کند. اما در ابیات سایر گزینه‌ها وزن و آهنگی شاد برای محتوایی غمگین به کار گرفته شده است.

۵۶

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دو بیت الف و ج در نوع غنایی سروده شده‌اند.

نوع ادبی بیت ب = حماسی

نوع ادبی بیت د = تعلیمی

۵۷

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن، امری حسی است که بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.

۵۸

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این ابیات، سعدی سخن خویش را با وزن و آهنگی درآمیخته است که به آسانی، حالت شادی و نشاط درونی او را به خواننده منتقل می‌کند.

۵۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن یکی از مهم‌ترین ارکان شعر است و این موضوع به خوبی نشان می‌دهد که گوش‌نوازی و خوش‌آهنگی چه تأثیری بر انسان دارد. توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.

۶۰

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شاعر در گزینه نخست غم را لازمه‌ی عشق به زیبایی‌ها می‌داند، هم‌چنان که خار همراه گل است. در سه بیت دیگر، عشق یار، عاشق را به زیبایی‌های جهان بی‌توجه کرده است.

۶۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بیت این گزینه، آهنگ نسبتاً شاد و ریتمیک دارد، در حالی که محتوای آن حاکی از غم و غصه است.

۶۲

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. لحن شاعر در گزینه‌ی (۳): رضایت و خشنودی لحن مشترک در سایر گزینه‌ها: اظهار شرمساری و امید بخشایش به درگاه خدا

۶۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد؛ وسیله‌ی ادراک وزن، حواس ما است؛ مثلاً چرخ‌ی که می‌گردد، حرکتی مداوم دارد، اما وزن ندارد. حال اگر نشانه‌ای در یک نقطه‌ی چرخ باشد که هنگام حرکت آن دیده شود، از دیدن بازگشت‌های پیاپی آن، ادراک وزن حاصل می‌شود.

۶۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۳ فردوسی به پاداش بعد از تحمل رنج اشاره می‌کند و مضمون بیت اندوهناک و غمگین نیست، ولی در سایر ابیات مضمونی غم‌انگیز در قالب آهنگی طرب‌انگیز یا کوتاه مخاطب می‌رسد.

۶۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
الف) با وجود آن که بیتی در آهنگ حماسی است، محتوای حماسی ندارد. (د نمونه ای از شکواییه‌ی است. ه) هم نمونه‌ای است از یک مرثیه. (درس ۲)

۶۶

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۶۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن گزینه‌ی ۳ کوتاه و تند و ضربی و مناسب برای موضوعات حماسی (فعولن فعولن فعولن فعل) است. محتوا و موضوع: جنگ و فضای رزم است.

اما در سایر گزینه‌ها با وجود داشتن وزن (فعولن فعولن فعولن فعل) که برای حماسه است به موضوعاتی مثل «سیری‌ناپذیری در افراد»، «از دست رفتن نیروی جوانی» و «امیدواری انسان‌ها به لطف و رحمت خداوند» اشاره شده است.

۶۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۶۹

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۴ حالت پندآمیز و اندرزی وجود دارد. در گزینه‌ی ۱ حالت شادی و نشاط، در گزینه‌ی ۲ حالت آرزومندی و در گزینه‌ی ۳ حالت اشتیاق است.

۷۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با خوانش ابیات مورد اشاره، احساس ناامیدی و وحشت از فرارسیدن مرگ درک می‌شود.

۷۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه «۳» شاعر به شادی توصیه می‌کند و دوری از غم.

۷۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه (۲) برخلاف وزن نشاط‌آور بیت «مفتعلن مفتعلن فاعلن» مفهومی غم‌آلود دارد.

۷۳

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شاعر در این گزینه به توصیف عظمت سپاه پرداخته است.

۷۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به مضمون بیت‌ها هم‌چنین استفاده بسیار زیاد از مصوت‌های بلند می‌توان گزینه (۱) را انتخاب کرد.

۷۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت گزینه‌ی ۲ لحن غنایی دارد و سایر ابیات، لحنی حماسی دارند.

۷۶

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت گزینه‌ی ۳ وزنی حماسی و موضوعی تعلیمی دارد. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: موضوعی تعلیمی، هم‌خوان با وزن دارد.

گزینه‌ی ۲: موضوعی شاد و هم‌خوان با وزن دارد.

گزینه‌ی ۴: موضوعی تعلیمی و هم‌خوان با وزن دارد.

۷۷

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشریح موارد نادرست:

الف) وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.

ت) پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، «وزن» است.

ث) وزن در شعر، جنبه‌ی تزئینی ندارد؛ بلکه جزء طبیعت شعر است.

۷۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در قالب مثنوی، دو مصراع، هم قافیه‌اند. تنها بیت گزینه‌ی (۲) این‌طور است.

واژه‌های قافیه: مهر، سپهر

۷۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لحن بیان در بیت گزینه ۱ شاد است و در سایر ابیات لحن عاطفی و حزن‌انگیزی بیان می‌شود.

۸۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.

۸۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن و آهنگ ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» تند و طرب‌انگیز و شاد است و فضای غنای برای خواننده ایجاد می‌کند. اما وزن و آهنگ بیت گزینه ۲ «نرم و آرام» متناسب با فضای تعلیمی شعر است.

۸۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مضمون گزینه ۳ «بیان غم و اندوه شاعر است درحالی که وزن و آهنگ آن شاد است.

۸۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد.

۸۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آهنگ و وزن ابیات گزینه‌های «۱» و «۲» و «۴» کوبنده و بیانگر محتوای حماسی اشعار است. اما بیت گزینه ۳ «تند و شاد و بیانگر فضای غنایی شعر است.

۸۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است.

۸۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موسیقی بیت گزینه ۴ «۴» و فضای حاکم بر آن همراه با غم است در حالی که در سه بیت دیگر فضایی شاد بر شعر حاکم است.

۸۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) رستم از رفتار ناشایست خشمگین و ناخشنود است.

ب) مهمان ارجمند آمده است و وقت شادی و طرب است.

ج) روزگار هم در غم شهیدان کربلا سوگوار است و زمان غم سوگ است.

د) سخنور از کنش جهان می‌بوس است.

۸۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وجود کلمات تکراری در ابتدای بیت: تکرار واج‌های «ن، ش» و مهم‌تر از همه وزن و آهنگ خاص شعر و تکرار منظم موسیقی آن، سبب آهنگین شدن این بیت شده است و حالت شادی را منتقل می‌کند.

۸۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لحن خوانش بیت گزینه ۱ عاطفی است نه گزارشی، لحن سایر ابیات درست است.

۹۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حافظ در این ابیات به‌جز بیت ۱ از ویژگی آوایی و تکرار منظم موسیقی و قافیه درونی، به‌خوبی بهره برده است و تناسب و هم‌سویی وزن و عاطفه بر قدرت اثرگذاری آن افزوده است.

۹۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن این شعر دوری و منظم و لحن آن شاد است زیرا شاعر در توصیف شادی رسیدن یار، وزنی منظم و تکرارشونده را برگزیده که متناسب با فضای شادی و خوشحالی است.

۹۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این بیت از سروده‌های حماسی فردوسی است که وزن و آهنگ کوبنده، کوتاه، ضربی و تند، بار حماسی به آن بخشیده و فضای شعر را غنی‌تر ساخته است و وزن و آهنگ با محتوا هماهنگی کامل دارد.

۹۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شاعر سخن خویش را با وزن و آهنگی درآمیخته است که به آسانی، حالت شادی و نشاط درونی او به خواننده منتقل می‌شود.

۹۴

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۹۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همان‌طور که در کتاب گفته شده است، برای رساندن مفاهیم حماسی از اوزان کوبنده و کوتاه استفاده می‌کنند در حالی که بیت گزینه ۱ این‌گونه نیست. محتوای بیت نیز عاشقانه است، اگرچه از کلمات مربوط به حماسه استفاده شده است.

۹۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حافظ در این ابیات به‌جز بیت ۱ از ویژگی آوایی و تکرار منظم موسیقی و قافیۀ درونی، به‌خوبی بهره برده است و تناسب و هم‌سویی وزن و عاطفه بر قدرت اثرگذاری آن افزوده است.

۹۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن این شعر دوری و منظم و لحن آن شاد است زیرا شاعر در توصیف شادی رسیدن یار، وزنی منظم و تکرارشونده را برگزیده که متناسب با فضای شادی و خوشحالی است.

۹۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این بیت از سروده‌های حماسی فردوسی است که وزن و آهنگ کوبنده، کوتاه، ضربی و تند، بار حماسی به آن بخشیده و فضای شعر را غنی‌تر ساخته است و وزن و آهنگ با محتوا هماهنگی کامل دارد.

۹۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شاعر سخن خویش را با وزن و آهنگی درآمیخته است که به آسانی، حالت شادی و نشاط درونی او به خواننده منتقل می‌شود.

۱۰۰

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱۰۱

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. همان‌طور که در کتاب گفته شده است، برای رساندن مفاهیم حماسی از اوزان کوبنده و کوتاه استفاده می‌کنند در حالی که بیت گزینه ۱ این‌گونه نیست. محتوای بیت نیز عاشقانه است، اگرچه از کلمات مربوط به حماسه استفاده شده است.

۱۰۲

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱۰۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وزن شعر «فعولن فعولن فعولن فعل» است که شاعر در این وزن با ریتمی تند و کوبنده، بار حماسی شعر را به مخاطب خودالقا می‌کند.

۱۰۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

وزن و آهنگ این بیت «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است که وزنی طرب‌انگیز است و با موضوع شعر هماهنگی کاملی دارد.

۱۰۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

واژه‌ی «هم» در این گزینه در معنی «غم و اندوه» به کار رفته است و در سایر گزینه‌ها در معنی «نیز».

۱۰۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در سایر گزینه‌ها وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه، بار حماسی فضای شعر را غنی‌تر ساخته است ؛ یعنی وزن و آهنگ با محتوا هماهنگی کامل دارند. اما در گزینه‌ی ۲ این‌گونه نیست.

۱۰۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این ابیات، سعدی سخن خویش را با وزن و آهنگی درآمیخته است که به آسانی، حالت شادی و نشاط درونی او را به خواننده منتقل می‌کند.

۱۰۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل پیدایش شعر «وزن» است.

۱۰۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عاطفه حالتی روانی است که شاعر از روی داد حادثه‌ای، در خویش احساس می‌کند.

۱۱۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وزن تمامی ابیات، کوتاه، تند و ضربی است. این وزن برای حماسه مناسب‌تر است، زیرا بار حماسی فضای شعر را غنی می‌سازد. بیت گزینه‌ی ۱ محتوایی تعلیمی دارد.

۱۱۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، وزن است. بدون وزن، کمتر می‌توان عواطف را برانگیخت.

۱۱۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وزن تمامی ابیات، کوتاه، تند و ضربی است. این وزن برای حماسه مناسب‌تر است. زیرا بار حماسی فضای شعر را غنی می‌سازد؛ بیت گزینه‌ی «۱» محتوایی تعلیمی دارد.

۱۱۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، وزن است. بدون وزن، کمتر می‌توان عواطف را برانگیخت.

۱۱۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن و آهنگ تند بیت گزینه‌ی «۲» به خواننده، حالت شادی و نشاط درونی را منتقل می‌کند. تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌های «۱» و «۳»: وزنی نرم و آرام دارد.
گزینه‌ی «۴»: وزنی حماسی دارد.

۱۱۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هـ) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.
الف) پس از عاطفه، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل در تأثیر شعر، وزن است.
ج) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است.

۱۱۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن و آهنگ در ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» تند و ضربی و در بیت گزینه‌ی «۲» سنگین و آرام است.

۱۱۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» وزن آهنگ کوبنده و ضربی دارند و با لحن حماسی خواننده می‌شوند، اما بیت گزینه‌ی «۲» وزن و آهنگ نرم و حال و هوای پند و اندرز و تعلیم دارد.

۱۱۸ گزینه‌ی «۲» (وزن) $\frac{0}{25}$

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴

۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴

۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴
۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴
۷۳	۱	۲	۳	۴
۷۴	۱	۲	۳	۴
۷۵	۱	۲	۳	۴
۷۶	۱	۲	۳	۴
۷۷	۱	۲	۳	۴
۷۸	۱	۲	۳	۴
۷۹	۱	۲	۳	۴
۸۰	۱	۲	۳	۴
۸۱	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۳	۱	۲	۳	۴
۸۴	۱	۲	۳	۴
۸۵	۱	۲	۳	۴
۸۶	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴
۹۶	۱	۲	۳	۴

۹۷	۱	۲	۳	۴
۹۸	۱	۲	۳	۴
۹۹	۱	۲	۳	۴
۱۰۰	۱	۲	۳	۴
۱۰۱	۱	۲	۳	۴
۱۰۲	۱	۲	۳	۴
۱۰۳	۱	۲	۳	۴
۱۰۴	۱	۲	۳	۴
۱۰۵	۱	۲	۳	۴
۱۰۶	۱	۲	۳	۴
۱۰۷	۱	۲	۳	۴
۱۰۸	۱	۲	۳	۴
۱۰۹	۱	۲	۳	۴
۱۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۱۸	۱	۲	۳	۴